

2:800

Ing. DUŠAN TERZIĆ

PRINOS SMOLE CRNOG (Pinus nigra Arn.) I BELOG BORA
(Pinus silvestris L.) PRIMENOM FRANCUSKE, NEMAČKE I
NOVOAUSTRIŠKE METODE SMOLARENJA

SARAJEVO

1956

U V O D

Smolarski eksperimenti o kojima će ovdje biti reči započeli su 1949. godine. Organizovani su u sklopu industrijskog smolarenja, tako da su u prvo vreme nadzor nad izvršenjem terenskih radova vršili, uglavnom, organi smolarske manipulacije, konkretno drug Dragutin Ursin, službenik pri Šumskoj upravi u Bugojnu. Prelaskom obradivača ovih eksperimenata, 1951. god., iz operative industriskog smolarenja u Institutu za nauč na šumarska istraživanja u Sarajevu eksperimenti su preneti iz sklopa industriskog smolarenja u pomenuti Institut i uvršteni u tematski plan Instituta. Sve do osnivanja Eksperimentalne stanice Instituta u Bugojnu, 1952. godine, nadzor nad izvodjenjem ovih eksperimenata na terenu vršio je umesto rukovodstva industriskog smolarenja, tzv. spoljašni saradnik Instituta, konkretno, šef Šumske uprave u Bugojnu. Posle osnivanja pomenute Eksperimentalne stanice sve radove na ovim, kao i na drugim eksperimentima na tom području, preuzela je Stanica putem svojih organa.

Definitivna problematika i metodika ovih eksperimenata izradjena je tek posle dve godine izvodjenja eksperimenata na terenu.

Do izrade metodike, eksperiment je vodjen prema instrukciji koja je na početku izradjena. Ovom metodikom, ustvari samo je legalizovana i prilagodjena novoj formi već postojeća instrukcija. Nikakve izmjene ili nadopune u ovoj metodi nisu vršene zato što se eksperiment nalazio već dve godine u toku.

Organizovani u sastavu industriskog smolarenja, ovi eksperimenti su bili, još na samom početku, usmereni u pravcu rešavanja praktičnih problema operative. U prvom redu bilo je potrebno da se u našim uslovima ispitaju već poznate klasične metode smolarenja, kao što su francuska (F), nemačka (N), i austrijska, odnosno novoaustrijska (NA), i to u varijantama za koje smo mogli, još u početku, pretpostaviti da bi u našim uslovima mogle doći u obzir za praksu. Tako je formiran niz varijanti u okviru sve tri odabrane metode, uglavnom da se ispitaju u pogledu količine prinosa smole intervali zarezivanja od 3, 4 i 5 dana na crnom i delimično belom boru i najzad da se ispita šumski ambijent u pogledu prisustva ili odsustva pot-